

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu

LPO.410.034.04.2019

Pan
Jacek Kula
Prezes Zarządu
Wielkopolskiego Ośrodka Wędkarskiego
RYBAK sp. z o.o.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/19/088 - Dzierżawa i użytkowanie jezior i obwodów rybackich Skarbu Państwa

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Wielkopolski Ośrodek Wędkarski RYBAK sp. z o.o. 64-360 Zbąszyń, Nowa Wieś Zbąska 2 (dalej: Spółka albo WOW)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jacek Kula Prezes Zarządu Spółki od 21 stycznia 2019 r. W okresie od 3 stycznia 2017 r. do 20 stycznia 2019 r. funkcję Prezesa Zarządu Spółki pełnił Łukasz Trochelepsy, obecnie prokurent samoistny (dalej: Prokurent).
Zakres przedmiotowy kontroli	Prawidłowość korzystania z obwodów rybackich
Okres objęty kontrolą	Lata 2018-2019, z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontroler	Ryszard Kokociński, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/17/2020 z dnia 22 stycznia 2020 r. oraz nr LPO/34/2020 z 2 marca 2020 r. (akta kontroli str.1-13)

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489, ze zm., dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W 2018 i 2019 roku Spółka co do zasady prawidłowo korzystała z użytkowanych obwodów rybackich.

WOW prowadził gospodarkę rybacko-wędkarską w 14 obwodach rybackich o powierzchni 1 790,53 ha na podstawie aktualnych operatów rybackich, pozytywnie zaopiniowanych przez uprawnione podmioty. Zarybienia zrealizowano w ilościach przewidzianych operatem rybackim dla danego obwodu rybackiego. Wprowadzony narybek do wód poszczególnych obwodów rybackich prawidłowo poddano kontroli weterynaryjnej. We wszystkich czterech obwodach objętych szczegółowym badaniem Spółka powiadomiła Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie oraz Regionalne Zarządy Gospodarki Wodnej (dalej: RZGW) w Poznaniu i w Bydgoszczy o zarybieniu, co nastąpiło jednak po wymaganym terminie. Ponadto w dwóch z czterech tych obwodów, zarybienia dokonano z inną częstotliwością niż przewidziana w operatach.

Dokumentacja gospodarki rybackiej prowadzona była zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 lutego 2013 r. w sprawie sposobu prowadzenia dokumentacji gospodarki rybackiej³ oraz postanowieniami umów. Dane zawarte w księgach gospodarczych kontrolowanych obwodów rybackich były zgodne z danymi zawartymi w terminowo składanych przez WOW sprawozdaniach. Należności Skarbu Państwa z tytułu zawartych umów użytkowania obwodów rybackich, Spółka regulowała terminowo i w wymaganej wysokości.

III. Opis stanu faktycznego kontrolowanej działalności

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

1. Prawidłowość korzystania z obwodów rybackich

1. W kontrolowanym okresie WOW prowadził gospodarkę rybacką w 14 obwodach rybackich o łącznej powierzchni 1.790,53 ha, zlokalizowanych na terenie województw: wielkopolskiego, zachodniopomorskiego i lubuskiego. Umowy uprawniające do użytkowania obwodów rybackich zostały zawarte z RZGW w Poznaniu przed dniem 1 stycznia 2018 r.⁴

(akta kontroli str. 14-20)

2. Dla każdego z 14 obwodów rybackich podmiot zewnętrzny opracował operat rybacki, który posiadał pozytywną opinię o spełnieniu wymagań zawartych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia z dnia 29 marca 2002 r. w sprawie operatu rybackiego⁵. Uprawnione podmioty weryfikujące operaty stwierdzały w wydanych opiniach, że operaty te mogły stanowić podstawę prowadzenia racjonalnej gospodarki rybacko-wędkarskiej. W 11 przypadkach opinię wydał Wydział Nauk o Żywności i Rybactwie Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie, a w trzech przypadkach Instytut Rybactwa Śródlądowego im. Stanisława Sakowicza w Olsztynie.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dz.U. poz. 326, dalej: rozporządzenie w sprawie prowadzenia dokumentacji gospodarki rybackiej.

⁴ W latach 2010-2015 Spółka zawarła 14 takich umów, z tego: sześć w 2010 r., po dwie w 2011, 2013 i 2014 r. oraz po jednej w 2012 i 2015 r.

⁵ Dz. U. z 2015 r. poz. 177

Zgodnie z art. 6a ust. 2 ustawy z 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym⁶, operaty rybackie były aktualne, tj. zostały sporządzone nie wcześniej niż przed 10 laty.

(akta kontroli str. 19-20)

3. Dla użytkowanych przez Spółkę obwodów rybackich, zarządy województw zachodniopomorskiego, lubuskiego lub wielkopolskiego nie ustanowiły w drodze uchwały obrębów ochronnych, a marszałkowie tych województw nie ustanawiali obrębów hodowlanych, o których mowa w art. 15 ust. 2 oraz 2b ustawy o rybactwie śródlądowym. Prokurent wyjaśnił, że WOW nie występował o ustanowienie obrębów ochronnych i obrębów hodowlanych.

(akta kontroli str. 546-547)

4. Spółka nie występowała do marszałków województw wielkopolskiego, lubuskiego i zachodniopomorskiego o wydanie decyzji zwalniających z obowiązku prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej (art. 6 ust. 3 ww. ustawy).

(akta kontroli str. 547)

5. Spośród zawartych w objętym kontrolą okresie 14 umów na użytkowanie obwodu rybackiego szczegółowym badaniem kontrolnym objęto cztery umowy dotyczące obwodów rybackich:

- Jezioro Długie na cieku bez nazwy w zlewni rzeki Bukówka – Nr 1, o powierzchni 61,91 ha (umowa zawarta 24 września 2010 r.),

- Jezioro Kruteckie na cieku bez nazwy w zlewni rzeki Miała – Nr 1, o powierzchni 100,20 ha, (umowa zawarta 27 września 2010 r.),

- Jezioro Rymierowo na rzece Płytnica – Nr 4, o powierzchni 97,04 ha (umowa zawarta 31 stycznia 2014 r.),

- Jezioro Wapińskie na cieku bez nazwy w zlewni rzeki Gwda – Nr 1, o powierzchni 128,05 ha (umowa zawarta 4 marca 2015 r.).

Umowa oraz operaty rybackie dla obwodów obejmujących Jezioro Kruteckie i Długie przewidywały prowadzenie zarybienia szczupakiem, linem, sandaczem - nie rzadziej niż jeden raz na dwa lata, sumem i karpem - nie rzadziej niż jeden raz na 3-4 lata oraz karasiem i węgorzem - nie rzadziej niż jeden raz na 4-5 lat. Poszczególne obwody powinny być zarybione następującymi gatunkami ryb w ilościach:

- Jezioro Kruteckie - 200 kg szczupaka, 350 kg lina, 350 kg karasia pospolitego krocza, 50 kg sandacza, 100 kg suma europejskiego i 150 kg karpia,

- Jeziora Długie - 170 kg szczupaka, 360 kg lina, 250 kg karasia pospolitego krocza, 2,8 kg węgorza montee, 200 kg sandacza, 80 kg suma europejskiego oraz 150 kg karpia.

Zarybienie w obwodzie rybackim Jezioro Wapińskie i Jezioro Rymierowo należało przeprowadzać corocznie, w trzyletnim okresie rozliczeniowym, z zachowaniem średniorocznej dawki o równowartości zaoferowanej dla poszczególnych gatunków. Dla Jeziora Wapińskiego przewidziano zarybienie 275 kg szczupaka, 702 kg lina, 273 kg karasia pospolitego, 195 kg węgorza, 350 kg sandacza, 256 kg suma europejskiego oraz 195 kg karpia. Jezioro Rymierowo zarybione powinno zostać 150 kg szczupaka, 250 kg lina, 60 kg węgorza obsadowego, 3,5 tys. szt. siei oraz 4,0 mln sielawy wylęgowej. Dla ww. gatunków zalecono zasadniczy sortyment materiału zarybieniowego, jednak w przypadku braku możliwości jego pozyskania, dopuszczono zastosowanie innego rodzaju materiału zarybieniowego.

We wszystkich czterech ww. obwodach rybackich w 2018 r. przeprowadzono zarybianie wiosenne i jesienne, w wielkości przewidzianej operatem rybackim

⁶ Dz. U. z 2019 r. poz. 2168, dalej: ustawa o rybactwie śródlądowym.

danego obwodu rybackiego. Dla jezior Wapińskiego i Rymierowo zarybienia przeprowadzono wyłącznie w drugim roku trzyletniego okresu rozliczeniowego, określonego operatem rybackim⁷.

Spółka nie prowadziła oddzielnej ewidencji kosztów zarybienia dla poszczególnych użytkowanych obwodów rybackich. Przeprowadzając w 2018 r. zarybienie wiosenne wprowadzono 83,5 mln szt. sielawy wylęgowej, 4 035 kg węgorza obsadowego - narybek o wadze 5 g oraz 590 kg węgorza obsadowego – narybek o wadze 10 g, o wartości 113,6 tys. zł brutto. Podczas zarybienia jesienno wprowadzono następujące ilości narybku: 2 630 kg suma, 7 860 kg szczupaka, 16 407 kg lina, 8 550 kg karasia pospolitego, 2.815 kg karpia pospolitego, 33,9 mln szt. siei oraz 4 390 kg sandacza o wartości 184 tys. zł brutto. Łączny koszt tych zarybień wynosił 297,6 tys. zł brutto.

Dwie kontrolowane umowy zawarte w 2010 r. i jedna zawarta w 2014 r. nie zawierały postanowień określających sposób zabezpieczenia należytego wykonania umowy. Tylko czwarta umowa, zawarta w 2015 r. na użytkowanie obwodu rybackiego Jezioro Wapińskie stanowiła, że zabezpieczeniem należytego wykonania umowy jest blokada środków na rachunku bankowym WOW, stanowiąca równowartość jednorocznych nakładów rzeczowo-finansowych na zarybienia. Spółka na swoim rachunku bankowym ustanowiła 2 marca 2015 r. blokadę środków w kwocie 115 224,40 zł.

(akta kontroli str. 21-240, 506, 680)

6. Umowy zobowiązywały Spółkę do realizowania nakładów finansowych na zarybienie w wysokościach określonych w operacie rybackim i ofercie konkursowej. Z ewidencji zarybienia wynika, że w 2018 r. na użytkowanych obwodach rybackich dokonano zarybienia w ilości przewidzianej poszczególnymi operatami rybackimi, (lata 2017-2019). Zarybienia wiosenne wykonane zostały w okresie od 28 marca do 8 kwietnia 2018 r., natomiast zarybienia jesienne - od 20 do 23 października 2018 r. Narybek przed wprowadzeniem do wód obwodów rybackich, został przebadany przez lekarza weterynarii i uzyskał jego pozytywną opinię.

(akta kontroli str. 55-83, 94-129, 141-185, 197-240)

7. Badane umowy o użytkowaniu obwodów rybackich zobowiązywały użytkownika do każdorazowego powiadamiania RZGW, z co najmniej siedmiodniowym wyprzedzeniem, o terminie zarybienia w obwodzie rybackim. Zawiadomienie takie powinno nastąpić pisemnie, pocztą elektroniczną lub faksem. Przypadki nieterminowego powiadamiania o ww. zarybieniu opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 50-54, 89-93, 134-140, 190-196, 492-504)

8. W okresie objętym kontrolą, przedstawiciele RZGW z Bydgoszczy oraz z Poznania nie uczestniczyli w zarybianiu.

(akta kontroli str. 551)

9. Dokumentacja gospodarki rybackiej prowadzona była zgodnie z przepisami rozporządzenia w sprawie prowadzenia dokumentacji gospodarki rybackiej oraz postanowieniami umów, w których zobowiązano Spółkę m.in. do dokumentowania działań związanych z prowadzoną gospodarką rybacką w sposób rzetelny, systematyczny i odpowiadający stanowi faktycznemu. W WOW prowadzono protokoły zarybień oraz połowu ryb i raków, księgi gospodarcze, a także zestawienie roczne, o których mowa w § 2 pkt 1 ww. rozporządzenia. Ponadto ewidencjonowano osoby, którym sprzedano pozwolenia na amatorski połów ryb na użytkowanych

⁷ O czym szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

przez Spółkę obwodach rybackich. WOW terminowo przekazywał do RZGW dane sprawozdawcze dotyczące zarybiania oraz połowów własnych. Dane te były zgodne z danym zawartymi w przedłożonej do kontroli dokumentacji⁸.

(akta kontroli str. 55-83, 94-129, 141-185, 197-240, 243-248, 505-524, 526-540, 545-547, 627-661)

10. Zobowiązania z tytułu użytkowania obwodów rybackich za 2017 i 2018 rok WOW regulował terminowo i w wymaganej wysokości. Zobowiązania za 2017 rok, w kwocie 14,3 tys. zł zostały uregulowane 26 lutego 2018 r., a za 2018 r., w kwocie 14,8 tys. zł - 19 lutego 2019 r. Do zakończenia czynności kontrolnych w jednostce⁹ Spółka nie otrzymała faktur do zapłaty za użytkowanie obwodów rybackich w 2019 r.

(akta kontroli str. 377-394 i 662-663)

11. W roku 2018 i 2019 WOW odłowił odpowiednio: 1 511 kg i 469 kg ryb. Z tego tytułu uzyskał przychody w kwocie odpowiednio: 15,8 tys. zł i 7,5 tys. zł brutto.

(akta kontroli str. 351-376)

Prowadząc połowy ryb w obwodach rybackich nie przekraczano limitów połowowych określonych dla danego obwodu w operacie rybackim.

(akta kontroli str. 56-69 39,-40, 94-106, 169-172, 205-213)

12. Umowy z RZGW na użytkowanie poszczególnych obwodów rybackich zobowiązywały Spółkę do powiadamiania właściciela z wyprzedzeniem co najmniej siedmiodniowym o terminie połowu ryb w przypadkach określonych w § 5 ust. 1 rozporządzenia w sprawie prowadzenia dokumentacji gospodarki rybackiej. W okresie objętym kontrolą obowiązek tego powiadomienia nie zmaterializował się.

(akta kontroli str. 395-399)

13. Prokurent wyjaśnił, że w okresie objętym kontrolą w połowach nie uczestniczyli przedstawiciele RZGW.

(akta kontroli str. 547)

14. W 2018 i 2019 roku Spółka sprzedała odpowiednio: 665 i 740 zezwoleń na amatorski połów ryb za kwotę odpowiednio: 48,3 tys. zł i 51,4 tys. zł. Według danych sprawozdawczych przekazywanych przez WOW do RZGW, w 2018 i 2019 r. amatorsko złowiono w poszczególnych latach odpowiednio: 202 kg i 192 kg węgorza; 1 175 kg i 1 050 kg szczupaka; 307 kg i 270 kg sandacza; 476 kg i 446 kg okonia; 888 kg i 798 kg leszcza; 901 kg i 954 kg lina; 2 006 kg i 1 794 kg płoci i wzdregi; 1 196 kg i 1 014 kg krąpia; 909 i 870 kg karpia; 108 kg i 98 kg suma oraz 689 kg i 635 kg innych gatunków ryb. Łącznie w latach 2018 i 2019, w ramach połowów amatorskich złowiono odpowiednio: 8 857 kg i 8 111 kg ryb.

(akta kontroli str. 249-350, 526-540, 627-661)

Według wyjaśnień Prokurenta, dane o ilościach połowów amatorskich były sporządzane szacunkowo, ponieważ żadna z osób, która wykupiła zezwolenie na połów nie złożyła sprawozdania o ilości i gatunkach złowionych ryb, pomimo że do zezwolenia załączany był druk tabeli sprawozdania z adnotacją, że „na zakończenie okresu połowu, kartę należy odesłać na adres Spółki z wypełnioną tabelą, zgodnie z ustawą o rybactwie śródlądowym”. Prokurent podał również m.in., że szacunkowej oceny ilości połowionych ryb dokonywano na podstawie danych z lat ubiegłych. Przez prawie 10 lat skontrolowano pewną grupę wędkarzy łowiących na użytkowanych jeziorach, uprawnieni pełnomocnicy spisywali w notatkach ile ryb i jakiego sortymentu miał wędkarz w siatce, a następnie ilość tę mnożono przez ilość wędkarzy, dzielono przez powierzchnię wszystkich wód i mnożono przez

⁸ Księżde gospodarczej obwodu rybackiego, sprawozdaniu RRW-23, zestawieniach rocznych, protokołach zarybień i połowów.

⁹ Tj. do 3 marca 2020 r.

powierzchnię jeziora. Dodał też, że cennik zezwoleń wędkarskich opracowano na podstawie ogólnopolskich cenników innych uprawnionych do rybactwa, tak by nie odbiegał od pozostałych cen rynkowych.

(akta kontroli str. 243-248, 552-543, 547, 681)

15. W pozwoleniu na amatorski połów ryb określano akwen połowowy, okres ważności pozwolenia, cenę, dane osoby prowadzącej amatorski połów, numer dowodu osobistego, telefon kontaktowy, nr zamówienia, typ i zakres prowadzonego wędkowania oraz tabelę, w której wędkujący powinien wpisać dane o złowionych rybach i odesłać ją po zakończeniu połowów na adres Spółki. Nie stwierdzono przypadków, by osoby prowadzące amatorski połów ryb przekazały WOW sprawozdanie z ilości i sortymentu złowionych ryb.

(akta kontroli str. 243-248)

16. W okresie objętym kontrolą Marszałek Województwa Lubuskiego wydał jedną decyzję zezwalającą na odstąpienie przez Spółkę od zakazu połowu ryb. W decyzji z 25 września 2018 r.¹⁰ Marszałek orzekł o odstąpieniu do 15 czerwca 2021 r. od zakazów połowu ryb o wymiarach ochronnych i w okresie ochronnym oraz pozyskiwania ikry ryb złowionych w okresie ochronnym i w wymiarach ochronnych w celu dokonywania sztucznego rozrodu ryb z gatunku szczupak, sandacz, sielawa, sieja, prowadzącego do uzyskania materiału zarybieniowego w terminach i wielkościach określonych decyzją.

Prokurent wyjaśnił, że Spółka nie prowadziła jeszcze połowów określonych ww. decyzją.

(akta kontroli str. 409-414, 550)

17. W I półroczu 2019 r. Marszałek Województwa Lubuskiego sprawdził wypełnianie przez WOW obowiązku prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej w latach 2016 - 2018 w obwodzie rybackim Jeziora Osiek na cieku Mierzęcka Struga obejmującym wody jezior: Ogardzka Odnoga, Osiek, Ługi, Brodzisz, Lipie, Słowa, Kokno, Kokienko, Błotne, Tartak, Mały Osiek i Urszulanka oraz obwodu rybackiego jeziora Danków Duży na kanale Pełcz. W wydanych ocenach stwierdzono m.in., że uprawniony do rybactwa nie przeprowadzał w kontrolowanym okresie corocznych zarybień i nieterminowo powiadomił właściciela o ich prowadzeniu. Wypełnianie przez Spółkę racjonalnej gospodarki rybackiej na ww. obwodach rybackich, Marszałek uznał za warunkowo pozytywne.

(akta kontroli str. 458-491)

18. W latach 2018-2019 Spółka nie podlegała kontroli RZGW w Bydgoszczy oraz w Poznaniu ani kontroli jednostek Państwowej lub Społecznej Straży Rybackiej.

(akta kontroli str. 547)

19. WOW nie współpracował z jednostkami Państwowej lub Społecznej Straży Rybackiej. Na swojej stronie internetowej Spółka zamieściła wykaz 32 osób uprawnionych do poławiania, sprzedaży oraz kontroli użytkowanych obwodów rybackich.

(akta kontroli str. 547)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Spółka nie zawsze z wymaganym wyprzedzeniem powiadamiała właściwy RZGW o dokonywanym zarybieniu, a powiadomienie nie zawsze zawierało wszystkie wymagane elementy:

¹⁰ Nr DW II. 7143.11.2018. W podstawie prawnej podano art. 8 ust. 1 pkt 2-6 oraz art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy o rybactwie śródlądowym.

1.1. Zgodnie z § 5 pkt 5 umów użytkowania czterech obwodów rybackich objętych szczegółowym badaniem ww. w punkcie III.1.5. niniejszego wystąpienia pokontrolnego, Spółka zobowiązała się m.in. do powiadamiania RZGW z wyprzedzeniem co najmniej siedmiodniowym o terminie zarybień w obwodzie rybackim - pisemnie, pocztą elektroniczną lub faksem. W przypadku umowy dotyczącej Jeziora Wapińskiego przewidziano dodatkowo, że w szczególnie uzasadnionych przypadkach ww. wyprzedzenie może być co najmniej dwudniowe.

W okresie objętym kontrolą powiadomienie dotyczące ww. czterech obwodów wysłano 12 października 2018 r., wskazując w nim, że zarybienia zostaną dokonane w okresie od 20 do 23 października 2018 r. Powiadomienie to, wysłane wyłącznie pocztą, listem poleconym, zostało doręczone adresatowi 16 października 2018 r. Tym samym nie dotrzymano ww. siedmiodniowego terminu w stosunku do potencjalnych zarybień w dniach od 20 do 22 października. Z protokołów zarybień wynika natomiast, że dokonano ich 20 października. Nie ujawniono zaistnienia szczególnie uzasadnionych przypadków, które pozwalałyby na skorzystanie z dwudniowego terminu powiadamiania, dotyczącego Jeziora Wapińskiego.

Na opóźnienie w ww. powiadamianiu wskazywał również RZGW w Bydgoszczy, w piśmie z 17 października 2018 r.¹¹ Z kolei pismem z 16 stycznia 2019 r. RZGW poinformował Spółkę, że z ww. przyczyn nie uznaje zarybień wykonanych 20 października 2018 r.

Prokurent podkreślił, że WOW wprowadził ryby do użytkowanych obwodów rybackich, co potwierdzają faktury, świadectwa zdrowia i protokoły zarybienia. Z powyższych powodów Spółka nie zrealizuje kolejnego zarybiania za ten okres, ponieważ m.in. operat rybacki i związana z nim opinia wyraźnie stanowią, że nie wolno przekraczać maksymalnych dawek zarybienia. Wpuszczenie podwójnej liczby ryb stałoby w sprzeczności z racjonalną gospodarką rybacką.

(akta kontroli str. 51, 75, 90, 121, 135, 191, 144-146, 150, 314, 551, 598-611)

1.2. Zgodnie z § 5 pkt 5 umowy użytkowania obwodu rybackiego dotyczącej ww. Jeziora Wapińskiego powiadomienie powinno zawierać: datę i godzinę zarybienia, telefon kontaktowy do osoby odpowiedzialnej za zarybienie, określenie gatunków, sortymentu i ilości wprowadzanego materiału zarybieniowego, pochodzenia materiału zarybieniowego oraz miejsce wprowadzenia materiału zarybieniowego do wód obwodu rybackiego. Powiadomienie dokonane przez Spółkę w dniu 20 października 2018 r. nie zawierało: godziny zarybienia, telefonu kontaktowego do osoby odpowiedzialnej za zarybienie, ilości wprowadzanego materiału zarybieniowego oraz jego pochodzenia.

Prokurent wyjaśnił m.in., że Spółka przestrzega postanowień umów dotyczących powiadamiania o zarybieniu, jednak umowy zawarte z RZGW mają różne postanowienia dotyczące informowania o terminach zarybienia, co wynika z różnych dat podpisywania tych umów. Prokurent wskazał, że instrukcja powiadamiania o zarybianiu nie zawsze może zostać spełniona ze względów logistycznych. Niekiedy dochodzi do sytuacji, że trudno zaplanować odłów narybku. Zdarzają się sytuacje, gdy np. woda nie odchodzi prawidłowo ze stawów, ponieważ bobry wykonały tamę na strudze lub odprowadzenie wody należy wstrzymać ze względu na niewłaściwą pogodę, podczas której narybek pozostanie w błocie. Podkreślił, że WOW wysłał powiadomienie zbiorcze dla różnych obwodów rybackich na osiem dni przed zarybieniem.

(akta kontroli str. 134-140, 550)

¹¹ O sygnaturze BD.RUW.441.1.117.2018.MK.

NIK wskazuje, że w umowach użytkowania ww. czterech obwodów rybackich, Spółka zobowiązała się do powiadomienia RZGW o przewidywanym zarybieniu z siedmiodniowym wyprzedzeniem. Oznacza to, że adresat powinien pozyskać tę informację z takim właśnie wyprzedzeniem. Znajduje to potwierdzenie m.in. w treści umowy dotyczącej użytkowania wód Jeziora Wapińskiego gdzie wprost zapisano, że za dzień powiadomienia o terminie zarybień uważa się dzień otrzymania pisma, poczty elektronicznej lub faksu z tą informacją (§ 5 ust. 5). Miało to m.in. stworzyć warunki umożliwiające przedstawicielowi RZGW uczestniczenie w dokonywanym zarybieniu i zweryfikowanie jego prawidłowości. Należy ponadto zauważyć, że przywołane postanowienia umów przewidywały również możliwość powiadamiania o zarybianiu e-mailem oraz faksem, tj. przy użyciu środków gwarantujących niemalże natychmiastowe dotarcie informacji do odbiorcy.

(akta kontroli str. 50-54,89-93, 134-140, 190-196)

2. Spośród czterech obwodów rybackich objętych szczegółowym badaniem, w przypadku dwóch z nich, tj. Jeziora Wapińskiego oraz Jeziora Rymierowo, Spółka dokonywała zarybień w inną częstotliwością, niż to określały operaty rybackie. W myśl § 5 pkt 2 umów użytkowania tych obwodów, WOW był zobowiązany do prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej, polegającej na wykorzystaniu produkcyjnych możliwości wód, m.in. zgodnie z operatem rybackim. Na str. 25 operatów dotyczących ww. obwodów zapisano, że zarybień należy przeprowadzać – co należy podkreślić – corocznie, w trzyletnim okresie rozliczeniowym, z zachowaniem średniorocznej dawki o równowartości zaoferowanej dla poszczególnych gatunków. Spółka dokonała natomiast zarybień w uprzednio zaoferowanej dla poszczególnych gatunków ilości, jednakże nie realizowano tego corocznie w okresie trzech lat (2017-2019), lecz jednorazowo w 2018 r. Na nieprawidłowość tej praktyki wskazał również Marszałek Województwa Lubuskiego w wydanej 5 września 2019 r. ocenie wypełniania obowiązku prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej przez WOW. Koncepcję tę podzielają także przedstawiciele Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie w informacji uzyskanej przez NIK w toku kontroli¹².

(akta kontroli str. 130-141, 186-200, 203.214, 484)

Prokurent wyjaśnił, że nie dokonywano corocznych zarybień m.in. ze względu na obszerny materiał zarybienny do pozyskania oraz wydłużony czas kiedy można dokonać zakupu poszczególnego sortymentu materiału zarybiennego. Pierwszych zarybień dokonano wiosną 2018 r. z rozliczeniem zaległych gatunków i sortymentów w ilościach zwiększonych, obejmujących zaległy 2017 r. Prokurent podkreślił, że niektóre gatunki ryb w poszczególnym sortymencie zamawiać trzeba z prawie dwuletnim wyprzedzeniem. Wynika to przede wszystkim z możliwości poszczególnych gospodarstw rybackich produkujących narybek. Według składającego wyjaśnienia, zarybienie jesienne skutkowało wywiązaniem się ze wszystkich zaległych zarybień i było dokonane zgodnie z operatami rybackimi. Prokurent podkreślił, że operaty rybackie dopuszczają możliwość rozliczania zarybień w cyklu 2, 3, 4 i 5 letnim, z czego Spółka skorzystała. Większość gospodarstw rybackich w okolicy jest nastawiona na produkcję karpia handlowego, a ściąganie materiału zarybiennego z bardzo dalekich stron jest trudne logistycznie i często ekonomicznie nieuzasadnione.

(akta kontroli str. 550)

NIK wskazuje, że z niebudzącej wątpliwości interpretacyjnych treści ww. dwóch operatów rybackich wprost wynika, że zarybień powinny być dokonywane corocznie, a nie raz na trzy lata. Wyjaśniający nie wskazał żadnych

¹² Pismo z 21 lutego 2020 r. podpisane przez Przewodniczącego oraz Sekretarza Zespołu ds. Opiniowania Operatów Rybackich.

nadzwyczajnych, niezależnych od WOW okoliczności, które uniemożliwiły Spółce wykonanie zarybień w 2017 i 2019 r. Całą wymaganą na trzyletni okres ilość narybku wprowadzono w drugim roku tego okresu, co oznacza, że nie planowano żadnych zarybień w 2019 r. Nie negując racjonalności części podniesionych przez Prokurenta argumentów zauważyć należy, że względy logistyczne lub ekonomiczne nie powinny doprowadzać do nieprzestrzegania treści wiążących Spółkę operatów i umów. Kumulowanie w jednym roku całej ilości narybku przewidzianego w operacie na trzyletni okres nie sprzyja optymalnej gospodarce rybackiej i może prowadzić do nadmiernego zagęszczenia obsady ryb w obwodzie rybackim. Jeżeli treść operatów i umów na użytkowanie obwodów rybackich w ocenie WOW zawiera nieracjonalne postanowienia i obowiązki, to należało podjąć stosowne działania w celu ich modyfikacji.

Prokurent wyjaśnił m.in., że w latach 2010-2018 współpraca z RZGW w Poznaniu układała się poprawnie i w związku z tym nie wymagała korygowania zawartych umów. Nadmieniał, że przeprowadzona w 2016 r. przez Marszałka Województwa Lubuskiego ocena obowiązku wypełniania racjonalnej gospodarki rybackiej była bez uwag - pozytywna. Zadeklarował, że w związku z tym, iż w 2020 r. będzie aktualizowana część operatów rybackich, WOW wystąpi na tej podstawie do RZGW o aktualizację i urealnienie umów w zakresie racjonalnego powiadamiania o zarybianiu.

(akta kontroli str. 50-54, 89-93, 134-149, 190-196, 492-524, 550-551, 682)

IV. Wnioski

Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o podjęcie działań w celu zapewnienia :

- 1) terminowego i rzetelnego powiadamiania RZGW o planowanych zarybieniach,
- 2) dokonywania zarybiania z częstotliwością określoną w operacie rybackim.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, 23 marca 2020 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler
Ryszard Kokociński
Główny specjalista k.p.

Dyrektor
z u.p. Tomasz Nowiński
p.o. Wicedyrektor

.....
podpis

.....
podpis